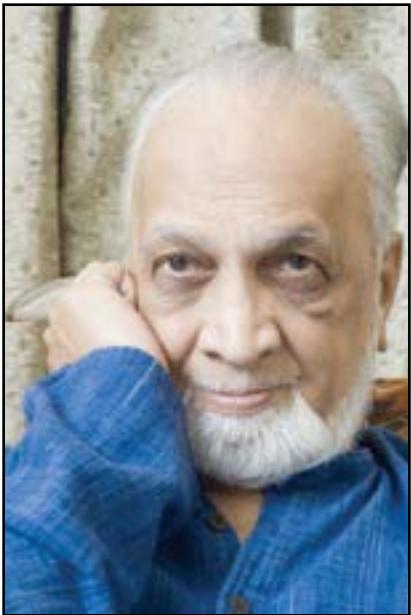

जन धारा

विजय तेंडुलकर

जानेवारी ६, १९२८ - मे १९, २००८

प्रसिद्ध मराठी नाटकाकार, लेखक, पटकथा लेखक, राजकीय विश्लेषक विजय तेंडुलकर यांच्या आठवणी...

विजय तेंडुलकरांचा जन्म जानेवारी ६, १९२८ रोजी कोल्हापूर येथे झाला. त्यांचे वडील धोंडोपंत तेंडुलकर हे स्वतः लेखक, प्रकाशक आणि हौशी नट होते. या कौटुंबिक पार्श्वभूमीतून तेंडुलकरांवर वाडमयीन संस्कार होत गेले. दि.वा. मोकाशी, वि.वि. बोकील, अनंत काणेकर, शिवारामपंत वाशीकर यांनी लिहिलेल्या साहित्याच्या वाचनातूनही घडवणूक होत गेली. तेंडुलकरांचे औपचारिक शिक्षण मॅट्रिकपर्यंत झाले. त्या काळात जोमाने चालू असलेल्या भारतीय

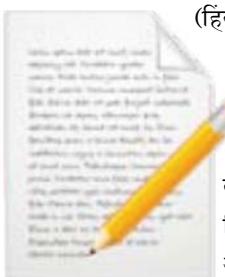
स्वातंत्र्य चळवळीत ते सहभागी झाले. साहजिकच या कलखंडात विविध विचारसरणींशी त्यांचा जवळून परिचय झाला. पुण्यात आणि मुंबईत त्यांचे वास्तव्य होते.

१९६६ नंतर मात्र ते मुंबईत राहिले व तेथे त्यांनी आपली व्यावसायिक कारकीर्द घडवली. १९५५ पासूनच त्यांनी लेखन सुरु केले. चरितार्थसाठी प्रारंभी त्यांनी पत्रकारितेचा पेशा स्वीकारला. नवभारत, मराठा, लोकसत्ता, नवयुग, वसुधा आदी वृत्तपत्रांतून आणि नियतकालिकांतून त्यांनी सदरलेखनाचे आणि संपादनाचे काम केले. १९४८ मध्ये 'आमच्यावर प्रेम कोण करणारा' ही त्यांची कथा पहिल्यांदा प्रकाशित झाली. १९५१-५२ च्या सुमारास भारतीय विद्याभवनाने नव्याने सुरु केलेल्या एकांकिका स्पर्धेच्या निमित्ताने तेंडुलकरांचे नाट्यलेखन सुरु झाले. आकाशवाणीसाठीही त्यांनी नाटके लिहिली. त्यांनी आरंभीच्या काळात निवडलेले नाट्यविषय कौटुंबिक स्वरूपाचे आणि मध्यमवर्गीय जीवनाशी निगडित होते.

तेंडुलकरांच्या लेखनाबरोबरच त्यांच्या मुलाखतीही तितक्याच गाजल्या. त्यातून अनेक वादविवादही झडले. त्यांचा स्वभावच वादले अंगावर घेण्याचा. त्यातूनच हजारो लोकांचे आयुष्य उद्धवस्त करणारी माणसे आज समाजात आहेत. त्यांचे मारेकरी होण्यास मला आवडेल असे जळजळीत उद्घारही वाहेर पडले.

विजय तेंडुलकर यांचे लेखण

गृहस्थ, श्रीमंत, गिधाडे, सखाराम बाईंडर, घाशीराम कोतवाल, शांतता! कोर्ट चालू आहे, अशी पाखरे येती, कन्यादान, मधल्या भिंती, चिमणीचं घर होतं मेणाचं, छिन्न, माणूस नावाचे वेट, कावळ्याची शाळा, अजगर आणि गंधर्व, एक हट्टी मुलगी, भेकड, मी जिंकलो मी हरलो, सरी गं सरी, झाला अनंत हनुमंत, घरटे अमुचे छान, द्वंबदीपाचा मुकाबला, भल्या काका, भाऊ मुराराव, बेबी, पाहिजे, कमला, मादी

(हिंदी), मित्राची गोष्ट, देवाची माणसे.

एकांकिका - रात्र आणि इतर एकांकिका, अजगर आणि गंधर्व, थीफ़: पोलिस. **बालनाट्ये** - इथे वाळे मिळतात, पाटलाच्या पोरीचे लगीन, चिमणा वांधतो बंगला, चांभारचौकशीचे नाटक, मुलांसाठी तीन नाटिका. **चत्रिपट पटकथा** - सामना, सिहासन, उंवरठा, चिमणराव, शांतता कोर्ट चालू आहे, घाशीराम कोतवाल, आक्रीत, अर्धसत्य, २२ जून १८९७, प्रार्थना, निशांत, मंथन, आक्रोश, कमला.

इतर घडामोडी

७ जुन रोजी फ्रेंच

ओपन जिंकुन, 'ग्रॅंड स्ट्रॅम' जिंकल्याचा किताब फेडेरेर ने हासील केला. यापुर्वी सलग चारही स्पर्धा जिंकण्याचा मान पुर्वी सहा खेळांडुनी पटकवला होता.

मुंबई खटल्या मध्ये १० वर्षाची

मुलगी साक्ष देणार. फक्त देविका पकडल्या गेलेल्या आरोपीस ओळखु शकली.

राष्ट्रवादी कॉग्रेस मधुन पद्मसिंह पाटील यांची हाकलपट्टी. साखर कारखान्यातील आपले अस्तित्व टिकुन ठेवण्यासाठी, पाटील यांनी पवनराजे निंबाळकर यांचा खुन केला असा त्यांच्यावर आरोप आहे.

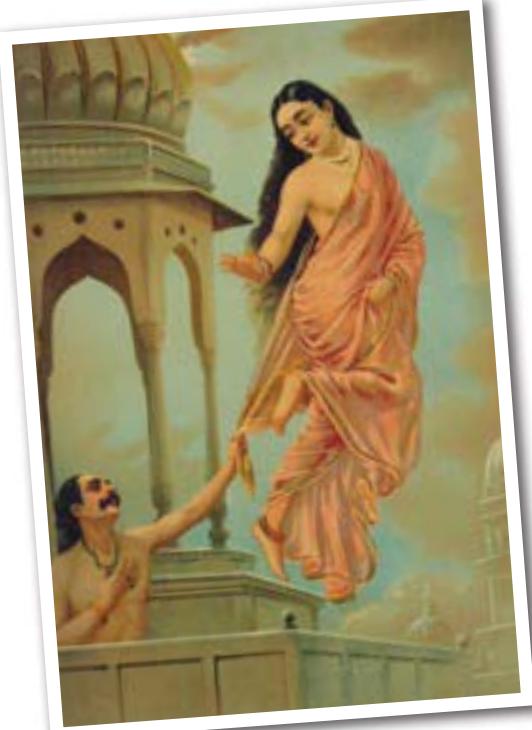
पेशावर 'पर्ल कॉन्टीनेटल' हॉटेल मधिल हल्ल्यात १८ लोक ठार.

अप्सरा - विकिपीडिया, मुक्त ज्ञानकोशातून

हिंदू पुराणानुसार अप्सरा या स्वर्गीयिपती इंद्राच्या दरबारात नृत्यगायत्र करणार्या स्वर्गीय सुंदर्या होत्या. क्रह्येदानुसार काही अप्सरा या गंधर्वांच्या पत्ती किंवा सहचारिणी असल्याचा उल्लेख मिळतो. नृत्य, संगीत, गायन अशा अनेक कलांत अप्सरा निपुण असल्याचे सांगितले जाते. मानवांची नैतिक मूल्ये अप्सरांना बंधनकारक नसावीत असे अनेक कथांतून दिसते. इतर कोणतेही मर्यादा राजे, देव-दानव किंवा ऋषी-मुनी स्वतःेष्ठा श्रेष्ठ होऊ नयेत आणि इंद्रपद बळकावू नयेत म्हणून या राजांना व ऋषी-मुनींना भुलवण्यासाठी, त्यांच्या उद्दिष्टांपासून त्यांना दूर सारण्यासाठी देवराज इंद्र या अप्सरांना त्यांचा तपोभंग करण्याकामी वापरत असे असे पुराणांत दाखले मिळतात.

उर्वशी ही इंद्राच्या दरबारातील सर्वात सुंदर गणली जाणारी अप्सरा होती. हिंदू पौराणिक कथांनुसार नर व नारायण हे हिमालयात उग्र तपश्चर्येला वसले होते. त्यांच्या तपश्चर्येने आपले इंद्रपद डळमळते आहे अशी भीती वाटल्याने इंद्राने आपल्या दरबारातील अप्सरांना त्यांचा तपोभंग करण्यासाठी पाठवले. इंद्राचा कावा लक्षात आल्याने संतापलेल्या या ऋषींनी आपल्या मांडीवर थाप मारली व त्यातून इंद्राच्या दरबारातील इतर अप्सरांपेक्षा अतीव सुंदर असणार्या उर्वशीचा जन्म झाला. संस्कृतात 'उरु' म्हणजे मांडी. तिचे स्वर्गीय सौंदर्य पाहून इंद्राने पाठवलेल्या अप्सरांचे गर्वहरण झाले आणि त्या लाजेने चूर झाल्या. स्वतः इंद्राने नर व नारायणांची क्षमा मागितली. या ऋषींनी राग विसरून उर्वशीला इंद्राच्या दरबारात पाठवले.

शेजारील चित्र - उर्वशी व पुरुरवा यांचे राजा रविवर्मा यांनी तयार केलेले तैलचित्र.

आणि हे आपणास माहीत आहे का?

...की उंटाला जर एखाद्या माणसाचा राग आला तर तो त्याच्यावर थुंकतो...?

...की ताजमहाल बनविताना सुमारे १००० हत्तींचा वापर करण्यात आला होता...?

भाषाशुद्धी चळवळ

स्वातंत्र्यवीर सावरकर १९२३ पासून १९३७ पर्यंत रत्नागिरीला स्थानबद्ध होते. प्रत्यक्ष राजकारणात भाग घ्यायला त्यांना बंदी होती. तेव्हा त्यांनी समाजातील अंधश्रद्धा, कालबाह्य रूढी यांवर टिका करणारे पुष्कळ लेख 'किलोस्कर' मासिकातून लिहिले. १९२४ मध्ये 'केसरीत' 'मराठी भाषेचे शुद्धीकरण' ही लेखमाला लिहिली. याच शीर्षकाची पुस्तिका नंतर प्रकाशित झाली.

ही लेखमाला स्वा. सावरकरांनी रत्नागिरीत स्थानबद्ध असताना लिहीली असल्यामुळे आणि सावरकरांवळ सुशिक्षित समाजास आदर आणि

कुठूहल वाटत असल्यामुळे त्यांच्या सांगण्याचा अनेकांवर प्रभाव पडला. भाषाशुद्धीकरणे हे राष्ट्रकार्याच आहे. त्यामुळे आपण जरी राजकारणात भाग घेऊ इंग्रजी राजवटीचा प्रतिकार करू शकलो नाही तरी सावरकर सुचितात त्याप्रमाणे आपल्या भाषेचे शुद्धीकरण करून त्या रूपाने इंग्रजीची हक्कालपट्टी करू शकतो अशी सावरकरांच्या अनुयायांची श्रद्धा होती.

A B C D E

* 4

E D C B A

हे केलेत काय?

क्रेडीट कार्डचे बिल भरले का?... विजेचे बिल भरले का?... मोबाईल फोन वर किती टॉक्टाईम शिल्लक राहीलाय?... गजरा आणला का?... मित्राला वाढदिवसाच्या शुभेच्छा दिल्या का?... वजन काटा पाहीला का?